

นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมือง

การที่เมืองพะเยาจะมีแนวโน้มเป็นไปในแนวทางใด นโยบายการพัฒนาในระดับต่างๆมีส่วนชี้้นำให้เกิดบทบาทและทิศทางการพัฒนาเมืองที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกว้าพะเยาจากกิจกรรมที่เกิดขึ้น ดังนั้นจึงมีการศึกษานโยบายทั้งในระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับเมือง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 นโยบายระดับภาค

จากการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาคเหนือ โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มุ่งเน้นชุมชนท้องถิ่นเป็นองค์หลักตามหลักการพัฒนาประชารัฐของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) คือ การให้ประชาชนและชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทำงานร่วมกันในลักษณะพหุภาคี ภายใต้การบริหารจัดการในภูมิภาคและชุมชนท้องถิ่นเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้การพัฒนาดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ตอบรับต่อความต้องการของท้องถิ่น มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้นจังหวัดพะเยา จึงเป็นพื้นที่หนึ่งที่มีการกำหนดแนวทางการพัฒนา ดังนี้

5.1.1 ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์พื้นที่ฟูธรพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรม

5.1.1.1 พัฒนาเชิงอนุรักษ์พื้นที่สูงให้เป็นแหล่งต้นน้ำที่มีความสมดุลของระบบนิเวศ โดยการเร่งรัดการพัฒนาเชิงอนุรักษ์ในชุมชนพื้นที่สูง มีการกำหนดขอบเขตพื้นที่สูงให้ชัดเจน พร้อมกับกำหนดมาตรการป้องกันการบุกรุกพื้นที่ และการปรับปรุงองค์การบริหารจัดการ

5.1.1.2 อนุรักษ์และป้องกันรักษาป่าควบคู่ไปกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บริเวณป่าของจังหวัด

5.1.1.3 ส่งเสริมวงจรถวายท่องเที่ยวภายในประเทศและเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เส้นทางท่องเที่ยวเริ่มจากเชียงราย – พะเยา – น่าน – หลวงพระบาง - เชียงรุ่ง

5.1.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคคนและสังคม

5.1.2.1 กำหนดจังหวัดพะเยาเป็นพื้นที่ฟื้นฟูเศรษฐกิจพิเศษ (แผนที่ 5.1)โดยกิจกรรมทางเศรษฐกิจจะได้รับการส่งเสริมการลงทุนทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อก่อให้เกิดรายได้แก่ประชาชนแท้จริง

5.1.2.2 ส่งเสริมการพัฒนาทางการเกษตรแบบเข้ม และอาชีพเสริมด้านการเกษตร เช่น ประมงน้ำจืด ปศุสัตว์ เป็นต้น

5.1.2.3 ส่งเสริมอุตสาหกรรมชนบท เช่น อุตสาหกรรมแปรรูปเกษตร การผลิตอาหารสัตว์ การผลิตดอกไม้ประดิษฐ์ และอุตสาหกรรมตัดเย็บเสื้อผ้า

5.1.2.4 ส่งเสริมการลงทุนภาคเอกชนในการจัดตั้งศูนย์อัญมณี

5.1.2.5 พัฒนาโครงข่ายการท่องเที่ยวในจังหวัดพะเยา ภูชี้ฟ้า อุทยานแห่งชาติดอยหลวง และน้ำตกภูซาง เป็นต้น

5.1.2.5 ส่งเสริมกิจกรรมทางสังคม ได้แก่ การขยายโอกาสทางการศึกษาสำหรับเด็ก

นอกเหนือจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ เรื่อง โครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคเหนือตอนบน ระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2542 – 2551) ได้เสนอโครงการ/แผนงาน ที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดพะเยา 6 สาขาหลักดังนี้

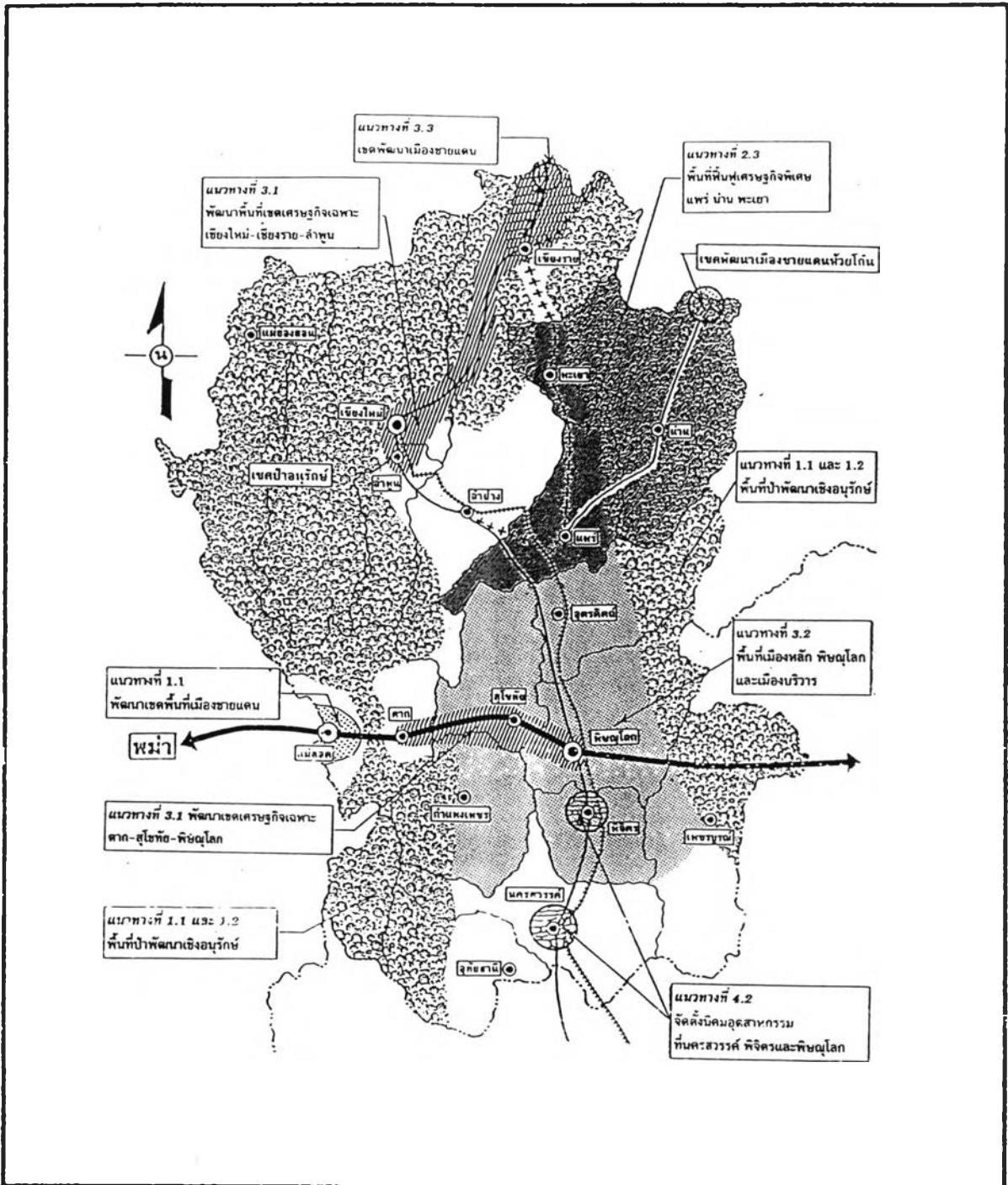
ตาราง 5.1 แผนกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดพะเยา พ.ศ. 2542 - 2551

สาขาพัฒนา	โครงการ	รายละเอียด	ระยะเวลา
ด้านการเกษตร	<ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมการผลิตข้าวคุณภาพดี ส่งเสริมการผลิตพืชไร่ พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก ส่งเสริมการเกษตรเชิงอนุรักษ์บนที่สูง 	<ol style="list-style-type: none"> จัดแปลงสาธิตปีละ 3 แปลง ทำไร่นาสวนผสมอย่างละ 100 – 250 ไร่/ปี ปลูกข้าวหอมมะลิ ปีละ 1.5 –2.5 หมื่นไร่ ข้าวบาสมาดิกับข้าวญี่ปุ่น อย่างละ 1 – 2.5 หมื่นไร่ ข้าวสาลีกับข้าวบาร์เลย์อย่างละ 2 – 3.5 พันไร่ เพิ่มการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วลิสง ถั่วเขียว และฝ้าย 500-2,000ไร่/ปี ส่งเสริมปศุสัตว์เพื่อการค้าเสรีส่งเสริมการประมงในแหล่งน้ำธรรมชาติ 	2542-2551 ดำเนินการในพื้นที่ทุกอำเภอ
อุตสาหกรรม	<ol style="list-style-type: none"> เขตประกอบการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร จัดตั้งโซโลและห้องเย็นเก็บพืชผล การค้าชายแดนบ้านฮวก 	<ol style="list-style-type: none"> จัดหาพื้นที่สาธารณประโยชน์ประมาณ 300 – 500 ไร่ เป็นเขตอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร จัดตั้งโซโลขนาด 25 ไร่ เพื่อเก็บพืชผลการเกษตรที่ต้องการถนอมรักษาออกจำหน่าย พร้อมกับที่ขนถ่ายพืชผล สร้างตลาดการค้าชายแดน พื้นที่ 2.5 ไร่ ประกอบด้วยลานตลาด ลานคอนกรีต/แฉง ระบบระบายน้ำ และที่จอดรถ 	2543– 2545 ดำเนินการในอำเภอเมือง กิ่งอำเภอภูซาง
การบริการและการท่องเที่ยว	<ol style="list-style-type: none"> ปรับปรุงภูมิทัศน์กว๊านพะเยา 	<ol style="list-style-type: none"> การก่อสร้างเขื่อนกันตลิ่ง ถนนรวม สนามกีฬา และอาคารต่างๆ <ul style="list-style-type: none"> ระยะที่ 1 ตั้งแต่ร้านอาหารแมคแคนน่า ถึงอนุสาวรีย์พ่อขุนฯ รวมระยะ600 เมตร 	2542– 2543

ตาราง 5.1 (ต่อ)

สาขาพัฒนา	โครงการ/แผนงาน	รายละเอียด	หมายเลข
	2. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำตก โบราณสถาน รวม 5 แห่ง	- ระยะเวลาที่ 2 ตั้งแต่อนุสาวรีย์พ่อขุนฯ ถึงถนนพหลโยธิน เงินทุน 20 ล้านบาท - ระยะเวลาที่ 3 ตั้งแต่ถนนริมศาลา ถึงทางหลวงหมายเลข 1	2545-2547 2547-2549
ด้านสังคม	1. ควบคุม ป้องกัน สิ่งเสพติด และโรคติดต่อ 2. สงเคราะห์สตรีด้อยโอกาส 3. พัฒนาระบบสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน	1. ฝึกอบรมอาชีพสตรี ปีละ 800 – 1,000 คน	ระยะเวลา 2542- 2551
ด้านทรัพยากร	1. การกำจัดวัชพืชน้ำ 2. บำรุง ป่า และอนุรักษ์สัตว์น้ำ 3. อนุรักษ์ ควบคุม พัฒนาแหล่งน้ำผิวดินและแหล่งแร่	1. จัดเรือกำจัดวัชพืชน้ำและเรือขนถ่ายประจำกว๊านพะเยา	2543
โครงสร้างพื้นฐาน	1. ก่อสร้างระบบประปา 2. การปรับปรุงและก่อสร้างทางหลวง 3. จัดการและกำจัดมูลฝอยเทศบาลเมืองพะเยา สุขาภิบาลแม่ใจ และสุขาภิบาลดงเจน 4. โครงการทางรถไฟสายเด่นชัย - เชียงราย	1. ดำเนินการในพื้นที่อำเภอจุน และเชียงม่วน ให้มีกำลังผลิต 50 ลบ.ม./วัน 2. ก่อสร้าง/ปรับปรุง - ก่อสร้างทางหลวงหมายเลข 120 พะเยา - แม่จัน รวม 61 กม. - ก่อสร้างทางหลวงหมายเลข 1251 แยกทางหลวงหมายเลข 1021 - บรรจบทางหลวงหมายเลข 1021 เชียงม่วน - ปรับปรุงผิวจราจรหมายเลข 1021แยกทางหลวงหมายเลข 1- น้อยบง - ปรับปรุงผิวจราจรหมายเลข 1020แยกทางหลวงหมายเลข 1-1126 (ป่าแดด) 3. ทางรถไฟ เชื่อมเด่นชัย(แพร่) - พะเยา - อำเภอเมืองเชียงราย เงินลงทุน 3.8 ล้านบาท	2544-2551 2544-2545 2543-2544 2546-2547 2544-2545 2545-2549

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2542

แผนที่ 5.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคเหนือ

สัญลักษณ์ พื้นที่ป่าพัฒนาเชิงอนุรักษ์ พื้นที่เขตเศรษฐกิจเฉพาะ เขตพัฒนาเมืองชายแดน เขตเศรษฐกิจพิเศษ พื้นที่เมืองหลัก ถนนพริ่งพริ่งระยะที่ 1 ทางด่วนควบคุมการเข้าออก เส้นทางรถไฟในปัจจุบัน เส้นทางรถไฟในอนาคต ศูนย์กลางภูมิภาคหลัก		ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาเมืองกับแหล่งน้ำธรรมชาติ กรณีศึกษา : จุดชมเมืองพะเยากับกว๊านพะเยา กม.	
ที่มา : สำนักงานพัฒนาการชนบทและสังคมแห่งชาติ			

5.2 แผนพัฒนาจังหวัดพะเยา

แผนพัฒนาจังหวัดพะเยาในช่วง 5 ปี (พ.ศ. 2540 – 2544) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาจังหวัดแบ่งเป็น 4 แนวทางหลัก ดังนี้

ตาราง 5.2 แผนพัฒนาจังหวัดพะเยา พ.ศ. 2540 - 2544

แนวทางการพัฒนา	สภาพปัญหา	การกำหนดกลยุทธ์
1. การพัฒนาศักยภาพของ คน	1. ปัญหาทางการศึกษา ผู้ที่ได้รับการศึกษามีสัดส่วนน้อย คือ ร้อยละ 2 ยังขาดโอกาสทางการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเด็ก อยู่บนพื้นที่สูง และร้อยละ 9 ไม่ได้ศึกษาต่อใน ระดับ ม.ต้น ร้อยละ 40.5 ไม่ได้ศึกษาต่อใน ระดับม.ปลาย และมีผู้ที่จบในระดับอุดมศึกษา ขึ้นไป มีเพียงร้อยละ 2.7 2. ปัญหาแรงงาน - แรงงานมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาถึงร้อยละ 62 - ย้ายไปทำงานชั่วคราวหลังฤดูเก็บเกี่ยวใน กรุงเทพฯและเชียงใหม่ปีละ 26,274 คนหรือ ร้อยละ 8	1.ขยายโอกาสการศึกษาในทุกพื้นที่ โดยส่งเสริมให้ เรียนต่อ ร้อยละ 93 ในระดับม.ปลาย และร้อยละ 6 ในระดับอุดมศึกษา 2. ยกกระดับการศึกษาควบคู่ไปกับการฝึกอาชีพ 3. ลดการเคลื่อนย้ายแรงงานจากเดิม ร้อยละ 43 ต่อ ปี
2. การพัฒนา เศรษฐกิจ	1.ประชาชนมีรายได้ปีละไม่เกิน 20,000 บาทคิด เป็นร้อยละ 43 2.คุณภาพผลผลิตทางการเกษตรไม่เป็นไปตาม ความต้องการของตลาด 3. กว๊านพะเยา เป็นแหล่งท่องเที่ยวไม่ได้รับการ ปรับปรุงให้เป็นที่น่าสนใจ	1. รวมกลุ่มเกษตรกรกำหนดพื้นที่ส่งเสริมคุณภาพ การเพาะปลูกในพื้นที่รับน้ำ ได้แก่ ข้าว หอมแดง ฝรั่ง พืชผัก ดอกดาวเรือง ลำไย และลิ้นจี่ 2. แปรรูปสินค้าเกษตรให้หลากหลาย 3. ปรับปรุงภูมิทัศน์ และสภาพแวดล้อมของกว๊าน พะเยา ดังนี้ - ทำความสะอาด ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ปรับ ปรุงถนนเรียบชายกว๊าน - จัดระบบจราจร ห้องน้ำ และสถานที่จอดรถ รองรับนักท่องเที่ยว - ก่อสร้างศูนย์นันทนาการริมกว๊าน 4. ส่งเสริมภาคเอกชนประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว
3. การฟื้นฟู ทรัพยากรธรรม ชาติและสิ่ง แวดล้อม	1. ป่าไม้ - ป่าไม้ถูกบุกรุก 50,000 ไร่ต่อปีหรือร้อย ละ 40 ของพื้นที่ป่าทั้งหมด - การพังทลายของดิน ในพื้นที่ปลูกพืชไร่ และทำไร่เลื่อนลอย ร้อยละ 30 ของพื้นที่	1. ป่าไม้ - มีเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเฝ้าระวังรักษาป่าที่ มีอยู่ พร้อมวางมาตรการป้องกันและปราบ ปราม - สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นความสำคัญ

แนวทางการพัฒนา	สภาพปัญหา	การกำหนดกลยุทธ์
	<p>ที่ทั้งจังหวัดมีอัตราพังทลาย 1 ดัน/ไร่/ปี</p> <p>2. ทรัพยากรน้ำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - คุณภาพน้ำลดลงเนื่องจากเป็นแหล่งรองรับน้ำเสียชุมชนและพื้นที่เกษตรโดยรอบ โดยเฉพาะเขตตำบลแม่ต้าและศูนย์ราชการ มีการทิ้งน้ำเสียลงกวีานพะเยาเฉลี่ยวันละ 18,710.86 ลบ.ม. - แหล่งน้ำตื้นเขิน จากตะกอนดินทับถมและน้ำท่วมบางปี - วัชพืชน้ำมากเกินไป - ปริมาณสัตว์น้ำลดลง และมีการใช้เครื่องจับปลาไม่เหมาะสม - การบุกรุกพื้นที่ริมกวีานพะเยา <p>3. ชยะ ในเขตเทศบาลเมือง มีจำนวน 264.18/วัน แต่สามารถกำจัดชยะได้เพียงวันละ 61.84 ดัน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ของป่า และให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ดูแลและใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนฯเขตอุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า - ลดการชะล้างพังทลายโดยการปรับปรุงดิน 26,550 ไร่ ในช่วงปี 2540 – 2544 - ลดการทำกิจกรรมในพื้นที่ลาดชัน 6-16% <p>3. ทรัพยากรน้ำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบคุณภาพน้ำ และให้ความรู้เกษตรกรเกี่ยวกับการใช้ปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช - ให้การแนะนำการป้องกันปัญหามลภาวะแก่ร้านค้าปิละ 50 แห่ง - ชุดลอกกวีานพะเยาและลำน้ำสาขา - ปรับปรุงหลักเขตแสดงพื้นที่กวีานพะเยาให้ชัดเจน
4. การเพิ่มบทบาทประชาชน และองค์กรท้องถิ่นในการบริหารจัดการ	<p>1. องค์กรท้องถิ่นขาดความเข้มแข็งด้านความรู้ทักษะในการวางแผนจัดการองค์กร</p> <p>2. การร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชน ไม่สามารถดำเนินการครอบคลุมทุกพื้นที่ของจังหวัด</p>	<p>1. เพิ่มประสิทธิภาพบทบาทการบริหารจัดการของอบต. คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการพัฒนาสตรี</p> <p>2. พัฒนาอาสาสมัคร ด้านต่างๆ ในท้องถิ่น ในฐานะแกนนำการให้ความรู้ในการพัฒนา</p>

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการ กพช. พะเยา สำนักงานจังหวัดพะเยา,2540

3.3 แผนลงทุนจังหวัดพะเยา

เพื่อกระตุ้นให้เกิดการลงทุนและการจ้างงานอย่างจริงจัง จึงต้องมีกิจกรรมต่อเนื่องในทางปฏิบัติ ตามแผนลงทุน โดยได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐและเอกชน ในการดำเนินโครงการพัฒนาหลัก 4 ด้านดังนี้

ตาราง 5.3 แผนลงทุนจังหวัดพะเยา

แผนลงทุน	การลงทุนจากภาครัฐ	การลงทุนจากภาคเอกชน
1 ด้านการเกษตร	<p>1. ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร</p> <p>2. การปลูกสัตว์โคนม โคเนื้อ</p>	<p>การลงทุนของภาคเอกชนด้านการเกษตรเพิ่มเติมทางด้าน การปลูกนุ่น มะขาม ดอกดาวเรือง ลำไย และการเลี้ยงโคนม</p>

แผนลงทุน	การลงทุนจากภาครัฐ	การลงทุนจากภาคเอกชน
2. ด้านอุตสาหกรรม	ส่งเสริมการลงทุนด้านอุตสาหกรรมตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ การผลิตโคนม-โคเนื้อ อัญมณีเครื่องประดับ พลาสติก อาหารสัตว์ สมุนไพร แปรรูปพืช ผลิตภัณฑ์และอุตสาหกรรมเพิ่มเติมคืออุตสาหกรรมถนอมผักและผลไม้	ก่อสร้างคลังสินค้าหรือโกดังเก็บของ ภายในรัศมี 100กม.
3. ด้านการท่องเที่ยวและการบริการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. การปรับปรุงภูมิทัศน์ถนนชายกว๊านพะเยา 2. รณรงค์อนุรักษ์สถาปัตยกรรมล้านนาไทย 3. การพัฒนาศูนย์ศึกษารวมชาติและพิพิธภัณฑ์ปลาน้ำจืดกว๊านพะเยา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การก่อสร้างโรงแรมในเมือง 2 แห่ง เปิดดำเนินการในปี 2540 คือ โรงแรมเกทเวย์ 2. โครงการก่อสร้างกว๊านพะเยารีสอร์ตที่ตั้งริมกว๊านพะเยา 3. โครงการก่อสร้างศูนย์หัตถกรรมและของดีเมืองพะเยา 4. โครงการลงทุนบริษัทนำเที่ยว 5. โครงการก่อสร้างศูนย์นันทนาการริมกว๊าน
4. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และการบริการสาธารณะ	<ol style="list-style-type: none"> 1. การปรับปรุงพัฒนาถนนรอบกว๊าน 2. พัฒนากองน้ำแหล่งท่องเที่ยว 3. ปรับปรุงถนนสายพะเยา - เชียงม่วน - บ้านหลวง - น่าน 4. สร้างถนน 4 ช่องจราจร สายพะเยา-ดอกคำใต้-จุน-เชียงคำ-เชียงม่วน 5. เพิ่มกำลังการผลิตน้ำประปาขยายพื้นที่จำหน่ายน้ำ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ก่อสร้างหมู่บ้านจัดสรรสำหรับผู้มีรายได้ปานกลาง 2. ก่อสร้างมหาวิทยาลัยนครสวรรค์วิทยาเขตพะเยา 3. ก่อสร้างรีสอร์ทผู้สูงอายุ

ที่มา : สำนักงานจังหวัดพะเยา, 2539

5.4 แผนพัฒนาเทศบาลเมืองพะเยา

แผนพัฒนาเทศบาลเมืองพะเยา ประจำปี พ.ศ. 2542 โดยคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองพะเยา ได้มีการรวบรวมปัญหาในพื้นที่เทศบาล และการดำเนินงานตามแผนงานโครงการ ที่กำหนดไว้ดังนี้

5.4.1 ปัญหาในเขตเทศบาลเมืองพะเยา

5.4.1.1 ปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน

- 1) ถนน ทางเท้า คับแคบ และชำรุด
- 2) ระบบระบายน้ำไม่มีประสิทธิภาพ นั่นคือ ท่อระบายน้ำและรางระบายมีสภาพชำรุด ทำให้ช่วงที่ฝนตกหนักไม่สามารถระบายน้ำได้ทันท่วงที จึงเกิดน้ำท่วมเป็นเวลานาน

5.4.1.2 ปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- 1) การจัดเก็บและการกำจัดขยะมูลฝอยยังไม่มีประสิทธิภาพ
- 2) ปัญหาน้ำเน่าเสีย
- 3) ปัญหาน้ำท่วม

5.4.1.3 ปัญหาเศรษฐกิจ

- 1) ประชาชนมีรายได้ต่ำ
- 2) ภาวะการท่องเที่ยวชบเซา

5.4.1.4 ปัญหาสังคม

- 1) เยาวชน ไม่ได้รับการศึกษาตามเกณฑ์และไม่ได้รับการฝึกอาชีพ
- 2) สวัสดิการของผู้ทุพพลภาพ และผู้สูงอายุไม่ได้รับทั่วถึง
- 3) เด็กและสตรี ไม่ได้รับการให้บริการด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัยทั่วถึง

5.4.1.5 ปัญหาการเมืองการบริหาร

- 1) ปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
- 2) ขาดแคลนสถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติการ

5.4.2 แผนพัฒนาเทศบาลเมืองพะเยา

เทศบาลเมืองพะเยาได้มีการกำหนดแผนงาน แบ่งตามสาขาพัฒนาเป็น 5 สาขา ดังนี้

ตาราง 5.4 แผนพัฒนาเทศบาลเมืองพะเยา ประจำปี พ.ศ.2542

สาขา	โครงการ	รายละเอียด
1. โครงสร้างพื้นฐาน	สร้างและบูรณะสาธารณูปการและไฟฟ้า	<ol style="list-style-type: none"> 1. ก่อสร้างถนน คสล.ถนนหัวช่วงแก้ว และถนนพหลโยธินช่วงที่ 2 2. ก่อสร้างถนนและท่อระบายน้ำพร้อมบ่อพัก <ul style="list-style-type: none"> - ถนนฟากน้ำ - ถนนอินทร์ฐานชอย 1 3. ก่อสร้างถนนและท่อระบายน้ำ

สาขา	โครงการ	รายละเอียด
		<ul style="list-style-type: none"> - ถนนวัดลี - ถนนประสาธ ขอย 1 - ถนนท่ากว๊าน ขอย 1 4. ติดตั้งไฟฟ้าที่น้ำพุ ริมกว๊านพะเยา
2 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1. สร้างจิตสำนึก 2. การเฝ้าระวังและป้องกัน 3. บำบัดและฟื้นฟู	1. ประชาสัมพันธ์การจัดการแยกขยะ 2. ตรวจสอบการปฏิบัติตามเทศบัญญัติและกฎหมาย 3. โครงการลอกท่อระบายน้ำในเขตเทศบาล 4. ก่อสร้างระบบกำจัดมูลฝอยเทศบาลเมืองพะเยา 5. ปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยว
3. การพัฒนาเศรษฐกิจ	ส่งเสริมอาชีพและเพิ่มรายได้แก่ประชาชน	1. ฝึกอาชีพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย 2. ฝึกอบรมกลุ่มสตรี
4. การพัฒนาสังคม	1. การป้องกันและส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชน 2. สุขากีฬาสุมนุชนและสถานที่ 3. ส่งเสริมการศึกษาและวัฒนธรรมชุมชน 4. ส่งเสริมสวัสดิการและนันทนาการ	1. เฝ้าระวังและควบคุมโรคที่ติดต่อโดยสัตว์และแมลง โรคอุจจาระร่วง โรคพยาธิใบไม้ในตับ โรคเอดส์ และภาวะโภชนาการในเด็ก พร้อมกับส่งเสริมสุขภาพอนามัยในโรงเรียนและชุมชน 2. อบรมสุขอนามัยแก่ผู้ประกอบการขายอาหาร 3. ส่งเสริมกิจกรรมทางการศึกษา 4. ส่งเสริมผู้ยากจนและส่งเสริมสวัสดิภาพของประชาชนในชุมชน
5. การพัฒนาการเมือง - การบริหาร	1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน 2. ปรับปรุงและพัฒนาบุคลากร 3. ปรับปรุงและพัฒนารายได้ 4. พัฒนาเครื่องมือในการปฏิบัติงาน	1. โครงการเทศบาลเคลื่อนที่ และจัดงานวันเทศบาล 2. พัฒนาคณะกรรมาธิการในเทศบาล 3. ปรับแผนทฤษฎีและทะเบียนทรัพย์สิน และพัฒนาการจัดเก็บรายได้ 4. ก่อสร้างอาคารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งใหม่ (หนองระบู่)

ที่มา : งานวิเคราะห์นโยบายและแผน กองวิชาการและแผนงาน เทศบาลเมืองพะเยา,2542

5.5 สรุปนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมืองพะเยา

จากการศึกษานโยบาย และแผนงาน ในระดับต่างๆ พบว่าด้วยความเหมาะสมของลักษณะภูมิประเทศ สภาพอากาศที่เอื้ออำนวย ทำให้นโยบายในระดับภาคและระดับจังหวัดยังคงส่งเสริมการพัฒนาที่ให้ความสำคัญทางการเกษตร และอุตสาหกรรมที่อิงอยู่กับฐานการผลิตทางการเกษตร รวมทั้งเป็นการผลิตเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรจากเชียงราย นอกจากนี้ พื้นที่จังหวัดมีสภาพทางธรรมชาติสวยงาม

และกลุ่มโบราณสถานที่น่าสนใจ จึงเป็นเป้าหมายให้เกิดการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับจังหวัดใกล้เคียงและประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้มีการจัดหาโครงสร้างพื้นฐานรองรับ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาโดยเฉพาะพื้นที่เมืองเกิดแนวโน้มด้านบทบาทของเมืองในอนาคต ดังนี้

1. การเป็นศูนย์บริการทางการเกษตร และอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร ทั้งการจัดหาสถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ และเป็นแหล่งรวบรวมรวบรวมสินค้าทางการเกษตร เพื่อนำส่งไปยังตลาด และเป็นวัตถุดิบป้อนโรงงาน รวมทั้งเป็นแหล่งส่งออกผลผลิตทางการแปรรูปการเกษตร
2. มุ่งส่งเสริมกวีานพะเยาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับ ซึ่งในปัจจุบันถือเป็นแหล่งพักผ่อน และถือเป็นทางผ่านเข้ามาแวะพักเท่านั้น ความเป็นไปได้ของโครงการขึ้นอยู่กับความร่วมมืออย่างจริงจังของภาครัฐและภาคเอกชน และต้องเป็นการท่องเที่ยวแบบเชื่อมโยงภายในจังหวัดและระหว่างจังหวัดใกล้เคียง
3. ศูนย์กลางบริการทางการศึกษา การที่มีการจัดตั้งสถาบันในระดับอุดมศึกษา ส่งผลให้เกิดการบริการทุกด้านทางการศึกษา
4. เมืองยังคงบทบาทของการเป็นศูนย์ราชการ ทั้งในระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่น
5. เมืองยังคงมีบทบาทและเพิ่มศักยภาพในบทบาทของการเป็นศูนย์การค้าและการบริการให้สูงขึ้น ทั้งบทบาทที่มีอยู่เดิมและส่งเสริมหรืออำนวยความสะดวกบทบาทในข้างต้นอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ แนวโน้มการขยายตัวทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน เห็นได้ว่ามีโครงการการก่อสร้างด้านการคมนาคม ได้แก่ การปรับปรุงเส้นทางรถยนต์ทั้งสายลำปาง-พะเยา พะเยา-พาน-เชียงราย(มีการขยายผิวจราจรเป็น 4 ช่องทางจราจรเสร็จเรียบร้อยเมื่อปี 2541) และปรับปรุงสายพะเยา—ป่าแดด(เชียงราย) และสายแยกตัวจากสี่แยกแม่ต๋ำไปยังเมืองชายแดน และแยกไปยังเชียงม่วนจนถึงน่าน ดังนั้นแนวโน้มการขยายตัวของเมือง มีดังนี้

ศูนย์การค้าและการบริการ ยังคงกระจุกในใจกลางเมืองตำบลเวียง และเพิ่มบทบาทรองรับการท่องเที่ยว มีการตัวเชื่อมต่อกับศูนย์กลางไปตามแนวถนนหุบเปอร์ไฮเวย์ในกิจการที่มีการขนส่งหรือให้บริการในสินค้าจำนวนมาก ได้แก่ธุรกิจยานยนต์และการก่อสร้าง และอีกทางหนึ่ง มีการตัวเชื่อมต่อกับศูนย์กลางไปตามถนนพหลโยธิน สายแม่ต๋ำ จนถึงสี่แยกแม่ต๋ำ กลุ่มนี้จะเป็นการขยายตัวทางการค้า-บริการเพื่อรองรับบทบาทใหม่ที่เกิดขึ้น เช่นการบริการการเกษตร อุตสาหกรรม และสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา และเป็นจุดแวะพักและรับส่งสินค้าเพื่อไปยังเมืองชายแดนบ้านฮวก

ศูนย์ราชการซึ่งอยู่ตอนเหนือของศูนย์กลางการค้า ยังคงมีบทบาทและเกิดการกระจุกตัวของหน่วยราชการทั้งระดับอำเภอเมือง และระดับจังหวัด เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพทางการบริหารราชการ

ในด้านที่พักอาศัย จะเกิดแหล่งพักอาศัยแห่งใหม่ขยายไปยังเส้นทางที่มีการปรับปรุงใหม่ทั้งสายป่าแดด สายดอกคำใต้ สายลำปาง(ซึ่งเป็นที่ตั้งแห่งใหม่ของสถาบันการศึกษา) ดังนั้นมีแนวโน้มย่านที่พักอาศัย

ในอนาคตจะถูกกระจายไปในตำบลท่าวังทอง ดงเจน แม่ตำ และตำบลแม่กา อำเภอเมืองพะเยา และอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ซึ่งสามารถเดินทางมายังเมืองได้สะดวกและใช้เวลาเดินทางไม่นาน

5.6 นโยบายการพัฒนาเมืองที่สัมพันธ์กับการใช้ทรัพยากรของกว๊านพะเยา

การขยายตัวของเมืองเพื่อเสริมศักยภาพของเมืองที่มีอยู่และรองรับบทบาทใหม่ที่กำลังจะเกิดขึ้นให้เป็นไปตามขั้นตอนของการพัฒนาเมือง เพื่อให้แนวโน้มการใช้ทรัพยากรของกว๊านพะเยา มีความสอดคล้องต่อการพัฒนาเมืองทั้งจากแนวโน้มจำนวนครัวเรือนของชุมชนเมืองพะเยา พร้อมกับ การพิจารณาสาขาทางเศรษฐกิจและสังคมจากนโยบายการพัฒนาเมืองที่สัมพันธ์กับการใช้ทรัพยากรของกว๊านพะเยา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.6.1 แนวโน้มการใช้ทรัพยากรของกว๊านพะเยาและการระบายของเสียลงสู่กว๊านพะเยา

5.6.1.1 แนวโน้มการใช้น้ำและการระบายของเสียลงสู่กว๊านพะเยา

1) แนวโน้มการใช้น้ำเพื่อการอุปโภค และบริโภค

การศึกษาแนวโน้มการใช้น้ำ จากจำนวนครัวเรือนประชากรในชุมชนเมืองกับสัดส่วนการใช้น้ำ และการระบายของเสียในรูปของน้ำเสีย ดังนั้นจึงทำการศึกษาคาดการณ์จำนวนครัวเรือนในอนาคตของพื้นที่ชุมชนเมืองพะเยา ครอบคลุมตำบลเวียง ตำบลแม่ตำ ตำบลแม่ต๋อม ตำบลท่าวังทอง ตำบลแม่กา ตำบลจำป่าหวาย และตำบลแม่ใส โดยใช้สมการถดถอยเชิงเส้นตรง จากนั้นคำนวณปริมาณการใช้น้ำ โดยใช้อัตราส่วนการใช้น้ำ เท่ากับ 108.98 ลบ.ม./ครัวเรือนปี และทำการประมาณน้ำเสียในอัตราร้อยละ 80 ของปริมาณน้ำใช้ทั้งหมด

จากตาราง 5.5 และตาราง 5.6 พบว่า มีจำนวนครัวเรือนของชุมชนเมืองพะเยาเพิ่มขึ้นจาก 26,108 ครัวเรือนในปี พ.ศ. 2541 เป็น 39,187 ครัวเรือนในปี พ.ศ. 2560 คิดเป็นอัตราเพิ่มร้อยละ 2.4 ต่อปี ส่งผลให้เกิดการใช้น้ำเพิ่มขึ้นจากเดิม 2.8 ล้านลบ.ม.ในปี พ.ศ. 2541 เป็น 4.2 ล้านลบ.ม.ในปี พ.ศ. 2560 และจะเกิดการระบายน้ำเสียภายในชุมชนเมืองถึงร้อยละ 80 นั่นคือ 3.4 ล้านลบ.ม. ใน 20 ปีข้างหน้า

2) แนวโน้มการใช้น้ำเพื่อการเกษตร

จังหวัดพะเยาได้มีนโยบายส่งเสริมการเกษตรโดยเฉพาะการส่งเสริมการปลูกข้าวคุณภาพดี และการปลูกพืชไร่ มีการกำหนดพื้นที่ดำเนินการทั้งจังหวัด ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาทำการพิจารณาพื้นที่เกษตรที่มีการใช้น้ำและการระบายของเสียลงสู่กว๊านพะเยา ดังนั้นจึงมีการศึกษาแนวโน้มการใช้น้ำเพื่อการเกษตรเฉพาะระดับพื้นที่รับน้ำเท่านั้น จะพบว่าพื้นที่เพาะปลูกข้าวในพื้นที่รับน้ำมีสัดส่วน

ตาราง 5.5 นโยบายการพัฒนาเมืองที่สัมพันธ์กับการใช้ทรัพยากรของทิวเขาพะเยา

นโยบายการพัฒนาเมือง	รายละเอียด	พื้นที่พัฒนา	ความสัมพันธ์กับการใช้ทรัพยากรของทะเลสาบ					การระบาย ของเสีย
			การใช้ทรัพยากรของทิวเขาพะเยา					
			การใช้น้ำ		การใช้แหล่งน้ำ			
			ผลิต	อุปโภค- บริโภค	แหล่ง ประมง	แหล่งท่องเที่ยว / พักผ่อน	แหล่งมรดกทาง วัฒนธรรม	
1. นโยบายระดับภาค								
1.1 เกษตร	- ส่งเสริมปลูกข้าว ปีละ 1-2.5 หมื่นไร่ - ส่งเสริมปลูกพืชไร่ 500-2000 ไร่/ปี - ส่งเสริมทำการประมง	ทุกอำเภอ	+					+
1.2 จุดสาทรกรรม	- จัดหาพื้นที่ เป็นเขตจุดสาทรกรรมแปรรูปการเกษตร 300-500 ไร่	อำเภอเมือง	+	+				
1.3 การบริการ-ท่องเที่ยว	- ก่อสร้างเขื่อนกั้นตลิ่ง ขยายถนนชายกว๊าน สนามกีฬา และอาคาร	ถนนชายกว๊าน และพื้นที่ ที่ว่างใกล้เทศบาล		+		+		+
2. นโยบายจังหวัด								
2.1 การเกษตร	- ส่งเสริมปลูกพืชเพื่อป้อนโรงงาน เช่น ปลูกมัน มะขาม ดอกดาวเรือง และลำไย	ทั้งจังหวัด	+					+
2.2 จุดสาทรกรรม	- ส่งเสริมจุดสาทรกรรมโคนม อัญมณี อาหาร และจุดสาทร กรรมถนอมผักและผลไม้	อำเภอเมือง	+	+				+
2.3 การบริการ-ท่องเที่ยว	- ปรับปรุงภูมิทัศน์ถนนชายกว๊าน - ก่อสร้างโรงแรม - ก่อสร้างศูนย์หัตถกรรม - ก่อสร้างรีสอร์ทผู้สูงอายุ	ชุมชนเมืองพะเยา	+	+		+		+
2.4 สาธารณะ	- ก่อสร้างมหาวิทยาลัย	อำเภอเมืองพะเยา		+		+	+	+

ตาราง 5.6 การคาดการณ์การใช้น้ำในชุมชนเมืองพะเยา

ปี	จำนวนครัวเรือน*									การใช้น้ำ (ลบ.ม./ปี)								
	เทศบาลเมือง			อำเภอเมือง					รวมทั้งหมด	เทศบาลเมือง			อำเภอเมือง					รวมทั้งหมด
	รวม	ต.เวียง	ต.ต้า	ต.ด้อม	ต.ท่าวังทอง	ต.แม่กา	ต.จำป่าหวาย	ต.แม่ใส		รวม	ต.เวียง	ต.ต้า	ต.ด้อม	ต.ท่าวังทอง	ต.แม่กา	ต.จำป่าหวาย	ต.แม่ใส	
2541	7,676	4,870	2,806	5,086	5,554	3,469	2,469	1,854	26,108	836,561	530,704	305,857	554,264	605,268	378,062	269,079	202,054	2,845,326
2542	7,831	4,958	2,873	5,258	5,761	3,556	2,546	1,907	26,859	853,398	540,337	313,061	573,079	627,819	387,590	277,439	207,799	2,927,125
2543	7,985	5,046	2,939	5,431	5,968	3,621	2,597	1,941	27,544	870,236	549,971	320,266	591,894	650,371	394,635	283,052	211,583	3,001,771
2544	8,140	5,135	3,005	5,604	6,175	3,686	2,649	1,976	28,228	887,074	559,604	327,470	610,709	672,923	401,680	288,665	215,366	3,076,416
2545	8,294	5,223	3,071	5,776	6,382	3,750	2,700	2,011	28,913	903,912	569,237	334,675	629,524	695,474	408,725	294,277	219,149	3,151,062
2546	8,449	5,312	3,137	5,949	6,588	3,815	2,752	2,046	29,598	920,750	578,871	341,879	648,339	718,026	415,770	299,890	222,932	3,225,707
2547	8,603	5,400	3,203	6,122	6,795	3,880	2,803	2,080	30,283	937,588	588,504	349,084	667,154	740,578	422,815	305,502	226,716	3,300,353
2548	8,758	5,488	3,269	6,294	7,002	3,944	2,855	2,115	30,968	954,426	598,137	356,288	685,970	763,129	429,860	311,115	230,499	3,374,998
2549	8,912	5,577	3,335	6,467	7,209	4,009	2,906	2,150	31,653	971,263	607,770	363,493	704,785	785,681	436,905	316,728	234,282	3,449,644
2550	9,067	5,665	3,401	6,640	7,416	4,074	2,958	2,184	32,338	988,101	617,404	370,698	723,600	808,233	443,950	322,340	238,065	3,524,289
2551	9,221	5,754	3,468	6,812	7,623	4,138	3,009	2,219	33,023	1,004,939	627,037	377,902	742,415	830,785	450,995	327,953	241,849	3,598,935
2552	9,376	5,842	3,534	6,985	7,830	4,203	3,061	2,254	33,708	1,021,777	636,670	385,107	761,230	853,336	458,040	333,566	245,632	3,673,580
2553	9,530	5,930	3,600	7,158	8,037	4,268	3,112	2,289	34,393	1,038,615	646,304	392,311	780,045	875,888	465,085	339,178	249,415	3,748,226
2554	9,685	6,019	3,666	7,330	8,244	4,332	3,164	2,323	35,078	1,055,453	655,937	399,516	798,860	898,440	472,130	344,791	253,198	3,822,871
2555	9,839	6,107	3,732	7,503	8,451	4,397	3,215	2,358	35,763	1,072,291	665,570	406,720	817,675	920,991	479,175	350,403	256,982	3,897,517
2556	9,994	6,196	3,798	7,675	8,658	4,461	3,267	2,393	36,448	1,089,128	675,204	413,925	836,491	943,543	486,219	356,016	260,765	3,972,162
2557	10,148	6,284	3,864	7,848	8,865	4,526	3,318	2,427	37,133	1,105,966	684,837	421,129	855,306	966,095	493,264	361,629	264,548	4,046,808
2558	10,303	6,372	3,930	8,021	9,072	4,591	3,370	2,462	37,817	1,122,804	694,470	428,334	874,121	988,646	500,309	367,241	268,331	4,121,453
2559	10,457	6,461	3,996	8,193	9,279	4,655	3,421	2,497	38,502	1,139,642	704,104	435,539	892,936	1,011,198	507,354	372,854	272,115	4,196,099
2560	10,612	6,549	4,063	8,366	9,485	4,720	3,473	2,532	39,187	1,156,480	713,737	442,743	911,751	1,033,750	514,399	378,467	275,898	4,270,744
ร้อยละเพิ่ม	1.81	1.63	2.12	3.06	3.35	1.74	1.98	1.78	2.39									

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ : การใช้น้ำใช้ข้อมูลปี พ.ศ. 2541 (2,845,326 ลบ.ม.) เป็นข้อมูลฐานที่นำมาคำนวณหาอัตราส่วนการใช้น้ำ เท่ากับ 108.98 ลบ.ม./ครัวเรือนปี

ตาราง 5.7 การคาดการณ์การระบายน้ำเสียของชุมชนเมืองพะเยา

ปี	การใช้น้ำ (ลบ.ม./ปี)									การระบายน้ำเสีย								
	เทศบาลเมือง			อำเภอเมือง					รวมทั้งหมด	เทศบาลเมือง			อำเภอเมือง					รวมทั้งหมด
	รวม	ต.เวียง	ต.ต้า	ต.ด้อม	ต.ท่าวังทอง	ต.แมกกา	ต.จำปาหวาย	ต.แม่ใส		รวม	ต.เวียง	ต.ต้า	ต.ด้อม	ต.ท่าวังทอง	ต.แมกกา	ต.จำปาหวาย	ต.แม่ใส	
2541	836,561	530,704	305,857	554,264	605,268	378,062	269,079	202,054	2,845,326	669,248	424,563	244,685	443,411	484,214	302,449	215,263	161,643	2,276,261
2542	853,398	540,337	313,061	573,079	627,819	387,590	277,439	207,799	2,927,125	682,719	432,270	250,449	458,463	502,256	310,072	221,951	166,239	2,341,700
2543	870,236	549,971	320,266	591,894	650,371	394,635	283,052	211,583	3,001,771	696,189	439,976	256,213	473,515	520,297	315,708	226,442	169,266	2,401,417
2544	887,074	559,604	327,470	610,709	672,923	401,680	288,665	215,366	3,076,416	709,659	447,683	261,976	488,567	538,338	321,344	230,932	172,293	2,461,133
2545	903,912	569,237	334,675	629,524	695,474	408,725	294,277	219,149	3,151,062	723,130	455,390	267,740	503,619	556,380	326,980	235,422	175,319	2,520,849
2546	920,750	578,871	341,879	648,339	718,026	415,770	299,890	222,932	3,225,707	736,600	463,096	273,504	518,671	574,421	332,616	239,912	178,346	2,580,566
2547	937,588	588,504	349,084	667,154	740,578	422,815	305,502	226,716	3,300,353	750,070	470,803	279,267	533,724	592,462	338,252	244,402	181,372	2,640,282
2548	954,426	598,137	356,288	685,970	763,129	429,860	311,115	230,499	3,374,998	763,540	478,510	285,031	548,776	610,504	343,888	248,892	184,399	2,699,999
2549	971,263	607,770	363,493	704,785	785,681	436,905	316,728	234,282	3,449,644	777,011	486,216	290,794	563,828	628,545	349,524	253,382	187,426	2,759,715
2550	988,101	617,404	370,698	723,600	808,233	443,950	322,340	238,065	3,524,289	790,481	493,923	296,558	578,880	646,586	355,160	257,872	190,452	2,819,431
2551	1,004,939	627,037	377,902	742,415	830,785	450,995	327,953	241,849	3,598,935	803,951	501,630	302,322	593,932	664,628	360,796	262,362	193,479	2,879,148
2552	1,021,777	636,670	385,107	761,230	853,336	458,040	333,566	245,632	3,673,580	817,422	509,336	308,085	608,984	682,669	366,432	266,852	196,506	2,938,864
2553	1,038,615	646,304	392,311	780,045	875,888	465,085	339,178	249,415	3,748,226	830,892	517,043	313,849	624,036	700,710	372,068	271,343	199,532	2,998,581
2554	1,055,453	655,937	399,516	798,860	898,440	472,130	344,791	253,198	3,822,871	844,362	524,750	319,613	639,088	718,752	377,704	275,833	202,559	3,058,297
2555	1,072,291	665,570	406,720	817,675	920,991	479,175	350,403	256,982	3,897,517	857,833	532,456	325,376	654,140	736,793	383,340	280,323	205,585	3,118,014
2556	1,089,128	675,204	413,925	836,491	943,543	486,219	356,016	260,765	3,972,162	871,303	540,163	331,140	669,192	754,834	388,976	284,813	208,612	3,177,730
2557	1,105,966	684,837	421,129	855,306	966,095	493,264	361,629	264,548	4,046,808	884,773	547,870	336,904	684,245	772,876	394,612	289,303	211,639	3,237,446
2558	1,122,804	694,470	428,334	874,121	988,646	500,309	367,241	268,331	4,121,453	898,243	555,576	342,667	699,297	790,917	400,248	293,793	214,665	3,297,163
2559	1,139,642	704,104	435,539	892,936	1,011,198	507,354	372,854	272,115	4,196,099	911,714	563,283	348,431	714,349	808,958	405,883	298,283	217,692	3,356,879
2560	1,156,480	713,737	442,743	911,751	1,033,750	514,399	378,467	275,898	4,270,744	925,184	570,989	354,194	729,401	827,000	411,519	302,773	220,718	3,416,596

หมายเหตุ : ใช้อัตราการระบายน้ำเสีย เท่ากับ 80 % ของปริมาณน้ำใช้ทั้งหมด

ส่วนร้อยละ 19 ของพื้นที่นาข้าวทั้งจังหวัด และพื้นที่ปลูกพืชไร่ ร้อยละ 9 ของพื้นที่ปลูกพืชไร่ทั้งจังหวัด จากนโยบายส่งเสริมการเพาะปลูกทั้งจังหวัด จะเห็นว่า มีการส่งเสริมการปลูกข้าวในพื้นที่ประมาณ 53,500 ไร่/ปี และส่งเสริมการปลูกพืชไร่ 2,000 ไร่/ปี เท่ากับว่าพื้นที่รับน้ำกว๊านพะเยาถือเป็นพื้นที่ได้รับการส่งเสริมการปลูกข้าวคุณภาพดีจำนวน 10,165 ไร่/ปี และการปลูกพืชไร่จำนวน 180 ไร่/ปี

แนวโน้มการใช้น้ำจากอัตราการใช้น้ำเฉลี่ย จากตาราง 4.8 พิจารณาร่วมกับพื้นที่เพาะปลูกของพื้นที่รับน้ำกว๊านพะเยา จะพบว่า(ตาราง 5.7)ในแต่ละปีจะมีการใช้น้ำเพื่อการเกษตรเพิ่มขึ้นจากเดิม โดยให้น้ำปลูกข้าวนาปีสูงสุด 4.7 ล้านลบ.ม. ปลูกข้าวนาปรัง 5.5 แสนลบ.ม. และให้น้ำปลูกพืชไร่ช่วงฤดูฝน 2.1 หมื่นลบ.ม. ในช่วงฤดูแล้ง 2 หมื่นลบ.ม. การใช้น้ำจำนวนนี้จะเป็นน้ำเสียไหลลงกว๊านพะเยาจากพื้นที่ปลูกข้าวมากที่สุดถึง 1.3 ล้านลบ.ม. และจากพื้นที่ปลูกพืชไร่ 1 หมื่นลบ.ม. รวมน้ำเสียจากภาคเกษตรในแต่ละปีเป็นจำนวน 1.33 ล้านลบ.ม.

3) แนวโน้มการใช้น้ำในภาคอุตสาหกรรม

นโยบายการพัฒนาเมือง มีส่งเสริมกิจกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจทางด้านอุตสาหกรรมโดยเฉพาะอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตการเกษตร ได้แก่ การผลิตผัก ผลไม้กระป๋อง การถนอมผักและผลไม้ การผลิตอาหารสัตว์ การผลิตน้ำมันพืช และส่งเสริมอุตสาหกรรมอัญมณีเครื่องประดับ อุตสาหกรรมการผลิตดังกล่าว มีความเป็นไปได้สูงที่จะเกิดผลเป็นรูปธรรม เนื่องจากจังหวัดพะเยา มีต้นทุนทางธรรมชาติที่จะส่งเสริมศักยภาพในการพัฒนา โดยเฉพาะผลผลิตการเกษตร นอกจากจะสร้างรายได้เพื่อการส่งออกอันดับหนึ่งของจังหวัด ยังสามารถเป็นวัตถุดิบเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร จะมีส่วนสำคัญให้เกิดการใช้น้ำในการผลิตและการระบายของเสียเพิ่มขึ้น ส่วนอุตสาหกรรมอัญมณี ถึงแม้ต้องมีการพึ่งพาวัตถุดิบจากที่อื่น แต่ถือเป็นอุตสาหกรรมที่มีตลาดรองรับ ตลอดจนช่วยสร้างฝีมือและรายได้ให้กับคนในท้องถิ่น และสิ่งสำคัญก็คือ จะส่งผลต่อการใช้ทรัพยากรของกว๊านพะเยาน้อยมาก เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภคภายในโรงงานเท่านั้น นอกจากนี้รูปแบบการพัฒนาอุตสาหกรรมดังกล่าว เห็นได้จากการจัดหาพื้นที่เป็นเขตอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรจำนวน 500 ไร่ การจัดตั้งไซโลและห้องเย็นเก็บพืชผลจำนวน 25 ไร่ การก่อสร้างศูนย์อัญมณีในบริเวณตำบลแม่กา อำเภอเมืองพะเยา ตลอดจนการก่อสร้างเส้นทางทางคมนาคมที่จะส่งผลกระทบต่อทางบวกต่อการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม ในด้านความสะดวกต่อการขนส่ง และการลำเลียงสินค้า

สำหรับแนวโน้มการใช้น้ำทางด้านอุตสาหกรรม จากนโยบายการพัฒนาที่มีการส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร และอุตสาหกรรมอัญมณี ส่งผลให้มีการใช้น้ำและการเป็นแหล่งผลิตน้ำเสียเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะอุตสาหกรรมประเภทแรกที่มีการใช้น้ำเพื่อการผลิต ดังนั้นการคำนวณการใช้น้ำในอนาคต พิจารณาจากอัตราการเติบโตของโรงงานแปรรูปการเกษตร ที่มีอัตราเพิ่มร้อยละ 18 ต่อปี ภายในชุมชนเมืองมีจำนวนโรงงานแปรรูปการเกษตร 30 โรง และมีจำนวนครั้งหนึ่งที่เป็นอุตสาหกรรมภายใต้นโยบายการพัฒนา เท่ากับว่าจำนวนโรงงานที่อยู่ภายใต้นโยบายการพัฒนาเพิ่มขึ้นปีละ 3 โรง

ตาราง 5.8 การคาดการณ์การใช้น้ำภาคเกษตรกรรม

ประเภทการปลูกพืช	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	อัตราการใช้น้ำเฉลี่ย (ลบ.ม./ไร่)	การใช้น้ำ (ลบ.ม./ปี)	น้ำเสีย (ลบ.ม./ปี)
ปลูกพืชไร่	180			
หน้าฝน	154.8	138.89	21,500.2	5,375.0
หน้าแล้ง	25.2	796.46	20,070.8	5,017.7
นาข้าว	10,165			-
ข้าวนาปี	9,860	480	4,732,800.0	1,183,200.0
ข้าวนาปรัง	305	1,822.22	555,777.1	138,944.3
รวมทั้งหมด	10,345		5,330,148.1	1,332,537.0

หมายเหตุ : อัตราการใช้น้ำเฉลี่ยอ้างอิงจากตาราง 4.8

การประมาณน้ำเสียจากภาคเกษตร เท่ากับ 25 % ของน้ำใช้ทั้งหมด

ตาราง 5.9 การคาดการณ์การใช้น้ำภาคอุตสาหกรรม

ปี	จำนวนโรงงาน	การใช้น้ำเฉลี่ย (ลบ.ม./โรง/ปี)	การใช้น้ำ (ลบ.ม.)	การระบายน้ำเสีย (ลบ.ม.)
2541	15	111	1,665	1,332
2545	27	111	2,997	2,398
2550	42	111	4,662	3,730
2555	57	111	6,327	5,062
2560	72	111	7,992	6,394

การประมาณการใช้น้ำภาคอุตสาหกรรม พิจารณาจากฐานข้อมูลการใช้น้ำภาคอุตสาหกรรมในปี พ.ศ.2541 จำนวน 67,733 ลบ.ม. ในจำนวนนี้การใช้น้ำในโรงผลิตน้ำแข็งร้อยละ 80 ส่วนที่เหลือจำนวน 13,546 ลบ.ม.หรือร้อยละ 20 เป็นโรงงานอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ จำนวน 122 โรง เท่ากับว่า อัตราการใช้น้ำเฉลี่ย 111 ลบ.ม./ปี จากตาราง 5.8 พบว่า การใช้น้ำในอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรเพิ่มขึ้น 1,665 ลบ.ม.ในปี พ.ศ. 2541 เป็น 7,992 ลบ.ม.ในปี พ.ศ. 2560 ส่งผลให้มีการผลิตน้ำเสียเพิ่มขึ้น 1,332 ลบ.ม. ในปี พ.ศ. 2541 เป็น 6,394 ลบ.ม.ในปี พ.ศ. 2560

4) แนวโน้มการใช้น้ำในสาขาการบริการการท่องเที่ยว

จังหวัดพะเยาได้รับการส่งเสริมการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวให้เกิดบทบาทสำคัญ เชื่อมต่อการท่องเที่ยวในระดับภาคเหนือ สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ กว๊านพะเยา (ทางมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้จัดลำดับเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพการพัฒนา ลำดับที่ 1) สถานที่ท่องเที่ยวกลุ่มโบราณสถาน การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ในบรรดาสถานที่ท่องเที่ยวทั้งจังหวัดประมาณร้อยละ 54 เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีที่ตั้งภายในอำเภอเมืองพะเยา โดยมีกว๊านพะเยาถือเป็นศูนย์กลางของแหล่งท่องเที่ยว และเป็นที่ตั้งใกล้กับศูนย์บริการการท่องเที่ยว ได้แก่ ที่พักทั้งโรงแรม บังกะโล เกสต์เฮาส์ ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ซึ่งมีที่ตั้งบริเวณชุมชนเมืองพะเยา การพัฒนาเมืองภายใต้นโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวปรากฏเห็นได้จาก การปรับปรุงภูมิทัศน์ของกว๊านพะเยา การก่อสร้างโรงแรม, ศูนย์นันทนาการ และรีสอร์ทริมกว๊านพะเยา ส่งเสริมการลงทุนด้านบริหารน้ำเที่ยวแก่ภาคเอกชน ตลอดจนการพัฒนาโครงข่ายเส้นทางคมนาคมเพื่อความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

การพัฒนาเมืองโดยการส่งเสริมการท่องเที่ยว ย่อมส่งผลให้เกิดการใช้ทรัพยากรของกว๊านพะเยาตามไปด้วย โดยแนวโน้มการใช้น้ำเพื่อการท่องเที่ยว พิจารณาจากจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ที่ทำการประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวโดย TDRi พิจารณาร่วมกับอัตราการใช้น้ำเฉลี่ย 3.17 ลบ.ม./คนปี และอัตราการผลิตน้ำเสียร้อยละ 80 ของน้ำใช้จากนักท่องเที่ยวทั้งหมด จากตาราง 5.9 พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวในขนาดเพิ่มขึ้น 1.8 ล้านลบ.ม.ในปี พ.ศ. 2541 เป็น 4.5 ล้านลบ.ม.ในปี พ.ศ. 2560 ส่งผลให้มีการผลิตน้ำเสีย 1.4 ล้านลบ.ม.ในปี พ.ศ. 2541 เป็น 3.6 ล้านลบ.ม.ในปี พ.ศ. 2560

5) แนวโน้มการใช้น้ำเพื่อการบริการสาธารณะ

นโยบายการพัฒนาเมืองสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การส่งเสริมการบริการสาธารณะ ได้แก่ การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพของคน โดยการขยายโอกาสทางการศึกษา ยกกระดับการศึกษาควบคู่ไปกับการฝึกอาชีพ และจัดตั้งสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา นั่นคือ การจัดตั้งมหาวิทยาลัยนเรศวร วิทยาเขตพะเยา ตั้งอยู่ในตำบลแม่กา อำเภอเมืองพะเยา คิดเป็นระยะทางห่างจากศูนย์กลางชุมชนเมืองหลัก 12 กิโลเมตร คิดเป็นพื้นที่ 1,146 ไร่ 3 งาน 94 ตารางวา ดังนั้นสถานศึกษาที่เกิดขึ้นใหม่ย่อมส่งผลให้เกิดจำนวนนักศึกษา ข้าราชการ บุคลากร และเกิดการบริการทุกด้านเพื่อสนับสนุนด้านการศึกษา

ตาราง 5.10 การคาดการณ์การใช้น้ำของนักท่องเที่ยว

ปี	จำนวนนักท่องเที่ยว* (คน)			การใช้น้ำ (ลบ.ม./ปี)	น้ำเสีย (ลบ.ม./ปี)
	ชาวต่างประเทศ	ชาวไทย	รวมทั้งสิ้น		
2541	338	591,058	591,396	1,874,725	1,499,780
2542	357	642,657	643,014	2,038,355	1,630,684
2543	381	686,924	687,305	2,178,756	1,743,005
2544	405	731,191	731,595	2,319,157	1,855,326
2545	428	775,458	775,886	2,459,558	1,967,647
2546	452	819,724	820,176	2,599,959	2,079,967
2547	476	863,991	864,467	2,740,360	2,192,288
2548	499	908,258	908,758	2,880,761	2,304,609
2549	523	952,525	953,048	3,021,162	2,416,930
2550	547	996,792	997,339	3,161,563	2,529,251
2551	570	1,041,059	1,041,629	3,301,964	2,641,571
2552	594	1,085,326	1,085,920	3,442,365	2,753,892
2553	618	1,129,592	1,130,210	3,582,766	2,866,213
2554	641	1,173,859	1,174,501	3,723,167	2,978,534
2555	665	1,218,126	1,218,791	3,863,568	3,090,855
2556	689	1,262,393	1,263,082	4,003,969	3,203,175
2557	712	1,306,660	1,307,372	4,144,370	3,315,496
2558	736	1,350,927	1,351,663	4,284,771	3,427,817
2559	760	1,395,194	1,395,953	4,425,172	3,540,138
2560	784	1,439,460	1,440,244	4,565,573	3,652,459

ที่มา : *การประมาณการนักท่องเที่ยว โดย TDRI

** บริษัท แอสตีคอน คอร์ปอเรชั่น จำกัด

หมายเหตุ : การประมาณการใช้น้ำ โดยใช้อัตราการใช้น้ำเฉลี่ย 3.17 ลบ.ม./คน/ปี

การประมาณการน้ำเสีย เท่ากับ 80 % ของปริมาณการใช้น้ำทั้งหมด

ตาราง 5.11 การคาดการณ์การใช้น้ำและการระบายน้ำเสีย

สาขาการพัฒนา ปี	การใช้น้ำ (ลบ.ม.)						การระบายน้ำเสีย (ลบ.ม.)					
	อุปโภค-บริโภค	เกษตรกรรม	อุตสาหกรรม	การบริการ การท่องเที่ยว	การบริการ สาธารณะ	รวมทั้งหมด	อุปโภค-บริโภค	เกษตรกรรม	อุตสาหกรรม	การบริการ การท่องเที่ยว	การบริการ สาธารณะ	รวมทั้งหมด
2541	2,845,326	5,330,148	1,665	1,874,725	7,290	10,059,154	2,276,261	1,332,537	1,332	1,499,780	5,832	5,115,742
2545	3,151,062	5,330,148	2,997	2,459,558	7,290	10,951,055	2,520,850	1,332,537	2,398	1,967,646	5,832	5,829,263
2550	3,524,289	5,330,148	4,662	3,161,563	7,290	12,027,952	2,819,431	1,332,537	3,730	2,529,250	5,832	6,690,780
2555	3,897,517	5,330,148	6,327	3,863,568	7,290	13,104,850	3,118,014	1,332,537	5,062	3,090,854	5,832	7,552,299
2560	4,270,744	5,330,148	7,662	4,565,573	7,290	14,181,417	3,416,595	1,332,537	6,130	3,652,458	5,832	8,413,552

และสิ่งสำคัญ คือ ส่งผลให้เกิดการใช้น้ำเพิ่มสูงขึ้นจากแหล่งของสถานศึกษา จากการเปิดเผยของนางลัดดาวัลย์ วงศ์ศรีวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพะเยาถึงการพัฒนาสถานศึกษา และศูนย์อุตสาหกรรมทางสำนักงานประปาพะเยา – ดอกคำใต้ จะต้องขยายการปรับปรุงระบบประปาที่มีการใช้งานมาแล้วถึง 12 ปี เพื่อการผลิตน้ำประปารองรับสถานศึกษาที่เปิดทำการสอนในปลายปี พ.ศ. 2542 ในปัจจุบันสามารถรับนักศึกษาจำนวน 2,000 คน และมีบุคลากรจำนวน 200 คน หากคิดอัตราการใช้เฉลี่ย 7 ลิตร/คน /วัน ในหัวข้อ 4.1.1.6 การใช้น้ำในระดับอุดมศึกษาย่อมมากกว่าในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงประมาณว่า การใช้น้ำเฉลี่ยของสถานศึกษาเพิ่มเป็นร้อยละ 43 เท่ากับว่า ในสถาบันอุดมศึกษามีการใช้น้ำเฉลี่ย 10 ลิตร/คน/วัน เท่ากับว่า มีการใช้น้ำรวมต่อปีเป็นจำนวน 7,920 ลบ.ม.

5.6.1.2 แนวโน้มการใช้แหล่งน้ำ

นโยบายการพัฒนา มีการกำหนดจังหวัดพะเยาให้เป็นเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ ดังนั้นการพัฒนาจึงมุ่งไปยังการพัฒนาเศรษฐกิจ ที่มีกิจกรรมหลักได้แก่ กิจกรรมการพัฒนาทางด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และการบริการการท่องเที่ยว ซึ่งได้ส่งผลให้มีการใช้น้ำเพิ่มขึ้น แล้วจึงส่งผลให้เกิดการใช้แหล่งน้ำจากกว๊านพะเยาเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ได้แก่ การส่งเสริมการประมงในแหล่งน้ำ การส่งเสริมกว๊านพะเยาเป็นแหล่งท่องเที่ยวและการพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งเห็นได้จาก การปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมของกว๊านพะเยา การก่อสร้างศูนย์นันทนาการริมกว๊าน การก่อสร้างกว๊านพะเยารีสอร์ต การก่อสร้างศูนย์หัตถกรรมและของดีเมืองพะเยา และการก่อสร้างรีสอร์ตผู้สูงอายุ ดังนั้นจะเห็นได้ว่านโยบายการพัฒนามุ่งใช้กว๊านพะเยาเป็นแหล่งน้ำ เพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ทั้งเศรษฐกิจแบบยั่งยืน ในฐานะของแหล่งประมงและพัฒนาในเชิงเศรษฐกิจพิเศษ ในฐานะของแหล่งท่องเที่ยว ที่มุ่งเสริมสร้างรายได้ให้ทั้งผู้ประกอบการภาคเอกชนในโครงการลงทุนบริษัทนำเที่ยว และเสริมสร้างรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่น ในการแปรรูปพืชน้ำกว๊านพะเยา เป็นสินค้าหัตถกรรมและของดีเมืองพะเยา

จากนโยบายการพัฒนาในข้างต้น จะเกิดผลดี คือ สร้างกิจกรรมทางเศรษฐกิจทางด้านบริการการท่องเที่ยว และเกิดการสร้างรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการ และเกิดการสร้างงานให้กับคนในท้องถิ่น ขณะเดียวกันก็เกิดผลเสีย คือ การจัดหาพื้นที่เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวด้านต่างๆ ริมชายฝั่งของกว๊านพะเยา ในข้างต้นเท่ากับเป็นการรบกวนสภาพทางธรรมชาติของกว๊านพะเยา ดังนั้นทิศทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในอนาคต กิจกรรมต่างๆที่ได้รับการส่งเสริมจากนโยบายการพัฒนาสามารถพัฒนาให้เกิดผลเป็นรูปธรรมได้ แต่ต้องไม่เป็นการรบกวนสภาพทางธรรมชาติ ซึ่งถือเป็นระบบนิเวศทางธรรมชาติที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ และต้องคำนึงถึงการอยู่ร่วมกัน เกื้อกูลซึ่งกันและกันของสิ่งมีชีวิต และกิจกรรมของมนุษย์ที่ได้ใช้ประโยชน์จากกว๊านพะเยา ถือว่าเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนยาวต่อไปได้ในอนาคต ดังนั้นควรมีการหลีกเลี่ยงการพัฒนาในพื้นที่ชายฝั่งให้มากที่สุด โดยจัดหาพื้นที่พัฒนาในรัศมีไกลออกไป และอาศัยการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวจากเส้นทางคมนาคมที่สะดวก ปลอดภัย จะเป็นวิธีที่มีส่วนช่วยบรรเทาความเสื่อมโทรมของกว๊านพะเยาได้อีกประการหนึ่ง

5.6.1.3 สรุปแนวโน้มการใช้ทรัพยากรของกว๊านพะเยา

การศึกษาในข้างต้น จะพบว่า การพัฒนาเมืองในอนาคตโดยพิจารณาจากนโยบายที่เกี่ยวกับการพัฒนาเมือง ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ทรัพยากรของกว๊านพะเยาเพิ่มขึ้น ในขณะเดียวกันได้เกิดแหล่งที่มีการผลิตน้ำเสียเพิ่มสูงขึ้นด้วย จากตาราง 4.10 จะเห็นว่า การใช้น้ำจากกว๊านพะเยา นอกจากจะเพิ่มขึ้นตามอัตราการเติบโตร้อยละ 2.4 /ปี ซึ่งมีความต้องการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภคในครัวเรือนแล้ว ยังเกิดการใช้น้ำมากขึ้นจากการส่งเสริมกิจกรรมการพัฒนาทางด้านเกษตร อุตสาหกรรม การบริการท่องเที่ยว และการบริการสาธารณะ โดยในปัจจุบันมีการใช้น้ำ 2.8 ล้านลบ.ม.เพิ่มเป็น 14 ล้านลบ.ม.ในปี พ.ศ. 2560 เท่ากับว่าในช่วงเวลาอีก 20 ปีข้างหน้ามีการใช้น้ำเพิ่มขึ้นจากเดิมเกือบ 5 เท่า และหากพิจารณาปริมาณน้ำในกว๊านพะเยาแต่ละปี สามารถนำมาใช้สูงสุด 15 ล้านลบ.ม.แสดงให้เห็นว่าชุมชนเมืองพะเยาสามารถใช้น้ำจากกว๊านพะเยา ในช่วงเวลา 20 ปีข้างหน้า อย่างไรก็ตามหากมีการปรับเปลี่ยนนโยบายการพัฒนาโดยเฉพาะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 และการปรับแผนระดับจังหวัดในระยะ 5 ปีหรือ 10 ปี ข้างหน้าที่ส่งผลให้เกิดการใช้น้ำมากขึ้นกว่าเดิม เวลานั้นพื้นที่เมืองย่อมมีโอกาสเกิดการขาดแคลนน้ำดื่มมาใช้ได้ และโอกาสที่มีการผลิตน้ำเสียจากแหล่งต่างๆ ลงสู่กว๊านพะเยาได้เพิ่มจำนวนตามไปด้วย โดยแหล่งกำเนิดน้ำเสียส่วนใหญ่มาจากแหล่งใช้น้ำของกิจการการท่องเที่ยว ครัวเรือน การเกษตร อุตสาหกรรม และการบริการสาธารณะตามลำดับ

หากพิจารณาระบบบำบัดน้ำเสียภายในชุมชนเมืองพะเยา มีพื้นที่โครงการครอบคลุมชุมชนเมือง 18 ตารางกิโลเมตร โดยสามารถทำการก่อสร้างระบบระบายน้ำและระบบบำบัดน้ำเสียครอบคลุมพื้นที่ดังกล่าวภายในปี พ.ศ. 2556 เท่ากับว่ามีการรวบรวมน้ำเสียผ่านเข้าสู่โรงบำบัดน้ำเสียเป็นจำนวน 3.24 ล้านลบ.ม. ซึ่งเป็นปริมาณเพียงพอ ต่อการอุปโภคบริโภคในครัวเรือนเท่านั้น (ปริมาณน้ำเสีย 3.1 ล้านลบ.ม. ในปี พ.ศ. 2556) ดังนั้นปัญหาความเสื่อมโทรมที่เกิดขึ้นภายในกว๊านพะเยาในปัจจุบัน และในอนาคต นอกจากจะเกิดปัญหาจากการใช้น้ำ ซึ่งอยู่ในขั้นวิกฤต แล้วยังต้องเผชิญกับปัญหาประสิทธิภาพในการรวบรวมน้ำเสียและการบำบัดน้ำเสียที่ไม่เพียงพอกับปริมาณน้ำเสียภายในชุมชนเมืองพะเยาในอนาคต ดังนั้นปัญหาที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตได้แก่

- ปัญหาการใช้น้ำที่อยู่ในขั้นที่ความสามารถในการจัดสรรน้ำจากกว๊านพะเยาที่จะให้ได้ กล่าวคือ ปริมาณการกักเก็บน้ำในกว๊านพะเยา นอกจากจะเก็บไว้ใช้เพื่อเป็นแหล่งประมง คือ 16 ล้านลบ.ม. ส่วนที่เหลือสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ในจำนวนเฉลี่ย 15 ล้านลบ.ม. แต่ในช่วงเวลา 20 ปีข้างหน้า ผู้ศึกษาได้คาดการณ์การใช้น้ำเป็นจำนวน 14 ล้านลบ.ม. ซึ่งใกล้จุดสูงสุดที่กว๊านพะเยาจะจัดสรรให้ได้
- ปัญหาน้ำเสีย จะเป็นปัญหาที่รุนแรงมากยิ่งขึ้นเนื่องจากในปัจจุบันสามารถบำบัดน้ำเสียภายในชุมชนเมืองได้เพียงร้อยละ 32 ซึ่งส่วนใหญ่ครอบคลุมในพื้นที่ย่อย 1 และต้องใช้เวลาถึง 15 ปี จึงจะมีการก่อสร้างระบบเป็นที่เรียบร้อย อย่างไรก็ตามในช่วง 15 ปี น้ำเสียทั้งจากพื้นที่ย่อย 2 และพื้นที่ย่อย 3 จะมีโอกาสระบายลงสู่กว๊านพะเยาได้โดยตรง และพื้นที่นอกเหนือจากขอบเขตการก่อสร้างอีกจำนวน 5.5 ตารางกิโลเมตร